

Fortum Oyj
Tilinpäätös 2003
5.2.2004

Fortum

Tilinpäätös 2003

Fortumilla vahva tulos – kohti uutta yhtiörakennetta

Vuosi lyhyesti

- Öljyliiketoiminta päätettiin eriyttää uudeksi yhtiöksi ja viedä pörssiin
- Osakekohtainen tulos nousi 15 % edellisvuoteen verrattuna, viimeisellä neljänneksellä kasvu oli 23 %
- Jatkuvien toimintojen liikevoitto kasvoi 547 miljoonaa euroa, 67 %
- Kassavirta oli erittäin vahva, 1 577 miljoonaa euroa
- Merkittäviä rahoituksen uudelleenjärjestelyjä
- Vankka jalansija Norjassa ja Venäjällä
- Osinkoehdotus 0,42 euroa (0,31 euroa vuonna 2002), kasvua 36 %

Tunnuslukuja	IV/03	IV/02	2003	2002
Liikevaihto, milj. euroa	2 837	3 290	11 392	11 148
Liikevoitto, milj. euroa	419	391	1 420	1 289
– ilman kertaluonteisia eriä, milj. euroa	385	403	1 360	974
Voitto ennen veroja, milj. euroa	373	318	1 184	1 008
Tulos/osake, euroa	0,27	0,22	0,91	0,79
Oma pääoma/osake, euroa			7,55	6,97
Sijoitettu pääoma (kauden lopussa), milj. euroa			12 704	13 765
Korollinen nettovelka (kauden lopussa), milj. euroa			5 626	5 848
Investoinnit, milj. euroa			1 136	4 381
Liiketoiminnan kassavirta, milj. euroa			1 577	1 351
Sijoitetun pääoman tuotto, %			11,4	11,1
Oman pääoman tuotto, %*)			12,3	10,5
Velkaantumisaste, %*)			85	80
Henkilöstö keskimäärin			13 343	14 053
Osakkeiden määrä keskimäärin, tuhatta			846 831	845 642

*) vuoden 2003 lukuun sisältyy Fortum Capital Ltd:n liikkeelle laskemien etuoikeutettujen osakkeiden takaisinmaksun vaikutus, yhteensä 1,2 miljardia euroa.

Fortumin vuosi 2003 oli menestyksenkäs. Taloudellinen tulos vahvistui edelleen: sekä toiminnallinen tulos että liiketoiminnan kassavirta paranivat selvästi. Tasetta ja rahoitusrakennetta selkiytettiin merkittävästi laajan rahoituksen uudistusohjelman ansiosta. Nettovelka väheni huolimatta siitä, että Fortum Capital Ltd:n liikkeelle laskemat etuoikeutetut osakkeet maksettiin takaisin 1,2 miljardilla eurolla ja takaisinmaksu rahoitettiin velalla.

Yksi taloudellisista tavoitteista, oman pääoman tuotto 12 %, ylitettiin ensimmäisen kerran.

Syyskuussa Fortum päätti aloittaa valmistelut öljytoimialansa eriyttämiseksi uudeksi yhtiöksi ja tämän yhtiön listaamiseksi Helsingin arvopaperipörssiin. Fortum päätti myös investoida noin 500 miljoonaa euroa Porvoon jalostamon kehittämiseen hyödyntääkseen markkinoilla vallitsevat suuntaukset ja lisätäkseen siten jalostamon kilpailukykyä ja kannattavuutta entisestään. Näillä ratkaisuilla Fortum pystyy entistä tehokkaammin jatkamaan strategiansa mukaista keskittymistä pohjoismaisiin sähkö- ja lämpömarkkinoihin ja osallistumistaan niiden rakennemuutoksiin.

Fortumin markkina-asema vahvistui päämarkkina-alueella eli Pohjoismaissa sekä muissa Itämeren alueen maissa. Fortum teki merkittäviä strategisia yrityskauppoja Norjassa ja Luoteis-Venäjäällä sopimalla E.ON AG:n kanssa omaisuuserien vaihdosta. Lisäksi Fortum osti kesäkuussa markkinoilta lisää Hafslund ASA:n osakkeita niin, että sen osuus Hafslund ASA:n osakepääomasta on nyt 34,1 %. Joulukuussa Fortum päätti osallistua Suomen viidennen ydinvoimalaitosyksikön rakentamiseen 25 %:n osuudella.

Merkittävät markkinatekijät, sähkön markkinahinta ja öljyn kansainvälinen jalostusmarginaali, olivat huomattavasti korkeampia kuin viime vuonna. Vuonna 2003 vesivarannoissa oli vajausta ja normaalia vähäisempää vesivoimatuotantoa korvattiin lämpövoimalla. Sähkön kulutus laski hieman Pohjoismaissa pääasiassa normaalia leudomman sään ja kysynnän hintajouston vuoksi. Fortumin onnistui kuitenkin kasvattaa sähkönmyyntiään 15 prosenttiin Pohjoismaissa kulutetusta sähköstä. Brent Complex -viitemarginaali yli kaksinkertaistui edellisvuoteen verrattuna. Fortumin öljytuotteiden myynti kasvoi hieman lisääntyneen viennin ansiosta.

Lukuisat toimenpiteet toiminnan tehostamiseksi vaikuttivat Fortumin tulokseen myönteisesti. Birka Energin sulauttaminen konserniin edistyi hyvin. Vuonna 2003 saavutetut synergiaedut nousivat noin 130 miljoonaan euroon. Vuodelle 2004 asetettu tavoite, 100 miljoonaa euroa, ylitettiin etuajassa.

Liikevaihto ja tulos

Loka-joulukuu

Konsernin liikevaihto oli yhteensä 2 837 (3 290 loka-joulukuussa 2002) miljoonaa euroa. Lasku liittyi pääasiassa kaasu- ja öljyliiketoimintaan.

Konsernin liikevoitto oli yhteensä 419 (391) miljoonaa euroa. Liikevoitto, joka ilman kertaluonteisia eriä ja myytyjä liiketoimintoja oli 385 (339) miljoonaa euroa, parani 46 miljoonaa euroa vuodesta 2002. Osakekohtainen tulos oli 0,27 (0,22) euroa.

Vaikka sähkön hinta oli merkittävästi alempi, sähkö- ja lämpöliiketoiminnan tulos ilman kertaluonteisia eriä oli suunnilleen samalla tasolla. Markets-segmentin tulos parani merkittävästi. Öljynjalostus ja markkinointi -segmentti hyötyi aiempaa korkeammista jalostusmarginaaleista.

Tammi-joulukuu

Konsernin liikevaihto oli yhteensä 11 392 (11 148) miljoonaa euroa.

Liikevaihto segmenteittäin

Milj. euroa	2003	2002
Sähkö, lämpö ja kaasu	3 418	3 644
Sähkönsiirto	688	640
Markets	1 540	1 280
Öljynjalostus ja markkinointi	7 192	7 083
Muut liiketoiminnot	84	64
Sisäinen laskutus	-1 530	-1 668
Yhteensä	11 392	11 043
Myydyt liiketoiminnot*)	-	105
Konserni	11 392	11 148

*) ilman sisäistä myyntiä

Konsernin liikevoitto oli 1 420 (1 289) miljoonaa euroa. Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä, 1 360 (974) miljoonaa euroa, parani 386 miljoonaa euroa verrattuna vuoteen 2002. Kun otetaan huomioon myydyt liiketoiminnot, liikevoitto parani 547 miljoonaa euroa. Kertaluonteisia eriä oli yhteensä 60 (315) miljoonaa euroa. Suurin osa kertaluonteisista eristä tuli omaisuuden myynneistä saaduista voitoista.

Sähkönmyynnin volyymi pysyi edellisvuoden tasolla. Lämmönmyynnin volyymi puolestaan kasvoi jonkin verran. Sähkö, lämpö ja kaasu -segmentin tulos parani merkittävästi lähinnä sähkön korkeamman hinnan ja toimintojen tehostumisen ansiosta. Ilman kertaluonteisia eriä parannus oli vieläkin suurempi.

Sähkön siirron tulos oli jonkin verran edellisvuotta alempi vuoden 2002 huomattavien myyntivoittojen takia. Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä parani kuitenkin edellisvuoteen verrattuna.

Markets-segmentin tulos parani merkittävästi edellisvuoteen verrattuna ensisijaisesti paremman riskienhallinnan, parempien toimintaprosessien ja alentuneiden kustannusten ansiosta.

Öljyn jalostusmarginaalit olivat merkittävästi korkeampia kuin vuosi sitten, mikä paransi huomattavasti Öljynjalostus ja markkinointi -segmentin tulosta. Shipping-liiketoiminta hyötyi korkeista rahdeista etenkin raakaöljykuljetuksissa. Alusten käyttöaste pysyi korkeana tonniston uudistamisen ja arktisten olojen erityistuntemuksen ansiosta. Myös öljyn vähittäismyynnin tulos oli hyvä.

Liikevoitto segmenteittäin

Milj. euroa	2003	2002
Sähkö, lämpö ja kaasu	780	617
Sähkönsiirto	247	279
Markets	43	-11
Öljynjalostus ja markkinointi	396	253
Muut liiketoiminnot	-46	-64
Yhteensä	1 420	1 074
Myydyt liiketoiminnot	-	215
Konserni	1 420	1 289

Voitto ennen veroja oli 1 184 (1 008) miljoonaa euroa.

Konsernin nettorahoituskulut olivat 236 (281) miljoonaa euroa. Myönteinen kehitys on vahvan kassavirran, vähentyneen velan, laajan vuoden 2003 alussa käynnistetyn rahoituksen uudistusohjelman ja onnistuneen korkoriskien hallinnan ansiota.

Vähemmistöosuus oli 90 (73) miljoonaa euroa. Se liittyy pääasiassa Fortum Capital Ltd:n vuonna 2000 liikkeelle laskemiin etuoikeutettuihin osakkeisiin, jotka maksettiin takaisin vuoden lopussa, ja Fortum Värme Holdingiin, jossa Tukholman kaupungilla on 50 %:n taloudellinen omistusosuus.

Kauden verot olivat yhteensä 325 (269) miljoonaa euroa. Tuloslaskelman mukainen veroprosentti oli 27,4 (26,7) %.

Kauden tulos oli yhteensä 769 (666) miljoonaa euroa ja osakekohtainen tulos 0,91 (0,79) euroa. Sijoitetun pääoman tuotto oli 11,4 (11,1) % ja oman pääoman tuotto 12,3 (10,5) %.

Entinen Birka Energi sisältyy kokonaan Fortumin lukuihin 1.3.2002 alkaen. Sitä ennen Birka Energi oli mukana 50 %:n omistusosuuden perusteella suhteellista menetelmää käyttäen.

SEGMENTTIKATSAUKSET

Sähkö, lämpö ja kaasu

Segmentin toimintaan kuuluu sähkön ja lämmön tuotanto ja myynti sekä kaasuliiketoiminta Pohjoismaissa ja muualla Itämeren alueella. Fortum on Pohjoismaiden toiseksi suurin sähköyhtiö ja alueen johtava lämmöntuottaja.

Milj. euroa	IV/03	IV/02	2003	2002
Liikevaihto	860	1 234	3 418	3 644
– sähkönmyynti	484	633	1 877	1 661
– lämmönmyynti	235	233	775	686
– muu myynti	141	368	766	1 297
Liikevoitto	274	284	780	617
– ilman kertaluonteisia eriä	271	271	779	501
Sidottu pääoma (kauden lopussa)			8 869	8 748
Sidotun pääoman tuotto, %			8,9	7,5

Vuonna 2003 vesivarannoissa oli vajausta ja normaalia vähäisempää vesivoimatuotantoa korvattiin lämpövoimalla. Vuoden alussa kalliin varavoiman käyttö näkyi korkeina sähköhintoina. Vuoden lopussa hinnat kuitenkin alenivat kulutuksen laskiessa normaalia leudomman sään vuoksi.

Ennakoarvioiden mukaan sähkönkulutus Pohjoismaissa laski 3 % ja oli 378 TWh. Noin puolet kulutuksen laskusta selittyy kysynnän hintajoustolla, jonka aiheuttivat alkuvuoden korkeat markkinahinnat. Toinen puoli kulutuksen laskusta aiheutui vuoden jälkipuoliskon normaalia lämpimämmästä säästä.

Vuoden viimeisellä neljänneksellä sähkön keskihinta pohjoismaisessa sähköpörssissä Nord Poolissa oli 34,1 (49,7) euroa megawattitunnilta eli 31 % vähemmän kuin vastaavalla jaksolla vuonna 2002, jolloin hinta oli poikkeuksellisen korkea. Suojausten ja hieman erilaisen myyntirakenteen vuoksi Fortumin myymän sähkön hinta nousi vähän.

Koko vuoden aikana sähkön keskihinta Nord Poolissa oli 36,7 (26,9) euroa megawattitunnilta eli noin 36 % korkeampi kuin vuonna 2002. Fortumin myymän sähkön keskihinta nousi 31 %.

Fortum myi Pohjoismaissa sähköä yhteensä 57,1 (54,1) TWh ja muissa maissa 2,4 (5,9) TWh. Fortumin sähkömyynti Pohjoismaissa oli noin 15 (14) % Pohjoismaiden sähkönkulutuksesta.

Fortumin kokonaan ja osittain omistamien voimalaitosten sähköntuotanto oli yhteensä 53,2 (52,2) TWh. Fortum tuotti Pohjoismaissa sähköä 51,2 (46,5) TWh, mikä oli noin 14 (12) % Pohjoismaiden koko sähkönkulutuksesta. Fortumin sähköntuotantokapasiteetti Pohjoismaissa oli vuoden lopussa 11 186 (11 091) MW. Konsernin koko kapasiteetti oli 11 329 (11 511) MW.

Fortumin lämmöntuotannon koko kapasiteetti oli 9 688 (9 175) MW, josta 8 015 (7 907) MW tuotettiin Pohjoismaissa. Fortumin kokonaan ja osittain omistamien laitosten lämmöntuotanto oli yhteensä 19,4 (17,8) TWh.

Sähkönmyynti alueittain

TWh	IV/03	IV/02	2003	2002
Ruotsi *)	7,5	8,4	28,2	28,0
Suomi	7,7	7,9	28,9	26,1
Muut maat	0,3	0,7	2,4	5,9
Yhteensä	15,5	17,0	59,5	60,0

Lämmönmyynti alueittain

TWh	IV/03	IV/02	2003	2002
Ruotsi *)	3,0	3,6	9,5	8,2
Suomi	2,9	2,7	10,3	9,8
Muut maat	1,1	1,2	3,9	4,5
Yhteensä	7,0	7,5	23,7	22,5

*) Muutos Birka Energin omistuksessa lisäsi sähkönmyyntiä 2,4 TWh ja lämmönmyyntiä 1,4 TWh vuonna 2002.

Oma sähköntuotanto, TWh, Pohjoismaissa	IV/03	IV/02	2003	2002
Vesivoima	5,0	4,0	16,9	18,1
Ydinvoima	6,3	6,4	23,8	22,0
Lämpövoima	2,8	3,4	10,5	6,4
Yhteensä	14,1	13,8	51,2	46,5

Oman tuotannon osuus, %, Pohjoismaissa	IV/03	IV/02	2003	2002
Vesivoima	35	29	33	39
Ydinvoima	45	46	46	47
Lämpövoima	20	25	21	14
Yhteensä	100	100	100	100

Sähkönsiirto

Fortum omistaa ja käyttää jakelu- ja alueverkkoja sekä jakaa sähköä kaikkiaan noin 1,4 miljoonalle asiakkaalle Ruotsissa, Suomessa, Norjassa ja Virossa.

Milj. euroa	IV/03	IV/02	2003	2002
Liikevaihto	186	184	688	640
– jakeluverkot	159	147	569	519
– alueverkot	19	26	88	87
– muu myynti	8	11	31	34
Liikevoitto	58	61	247	279
– ilman kertaluonteisia eriä	58	60	227	187
Sidottu pääoma (kauden lopussa)			3 129	3 199
Sidotun pääoman tuotto, %			7,9	9,3

Fortum osti vuoden 2003 keväällä Norjasta Østfold Energi Nett AS:n, jolla on noin 93 000 sähköjakeluasiakasta.

Joulukuussa myrskyt ja lumipyryt aiheuttivat sähkökatkoksia Ruotsissa, Suomessa ja Norjassa. Sähkökatkoista kärsi noin 60 000 asiakasta Ruotsin lounaisosissa sekä 60 000 suomalaista ja 9 000 norjalaista asiakasta. Sähkökatkosten kokonaiskulut olivat noin 7 miljoonaa euroa.

Neljännellä vuosineljänneksellä jakelu- ja alueverkkosiirron kokonaismäärät olivat 6,5 (6,5) TWh ja 5,7 (6,6) TWh.

Koko vuonna jakelu- ja alueverkkosiirron määrät olivat 21,9 (20,2) TWh ja 21,1 (21,7) TWh. Alueverkkosiirron määrä konsernin ulkopuolisille asiakkaille oli yhteensä 15,8 (15,3) TWh Ruotsissa ja 5,3 (6,3) TWh Suomessa.

Sähkönsiirto jakeluverkoissa alueittain, TWh	IV/03	IV/02	2003	2002*)
Ruotsi *)	3,9	4,6	14,2	13,4
Suomi	1,8	1,8	6,2	5,4
Norja	0,7	0,0	1,3	0,0
Muut maat	0,1	0,1	0,2	1,4
Yhteensä	6,5	6,5	21,9	20,2

*) Birka Energin hankkiminen lisäsi jakeluverkkosiirron määrää 1,6 TWh vuonna 2002. Jakelu- ja alueverkot on luokiteltu uudelleen Ruotsissa, mistä aiheutuu pieniä muutoksia sähkönsiirron määrissä.

Sähkönjakeluasiakkaitten lukumäärä alueittain, tuhansia	31.12.2003	31.12.2002
Ruotsi	855	890
Suomi	400	390
Muut maat *)	115	20
Yhteensä	1 370	1 300

*) Fortum Distribution AS (aiempi nimi Østfold Energi Nett AS) ja sen 93 000 asiakasta ovat mukana luvuissa 1.5.2003 alkaen.

Markets

Markets vastaa sähkön ja öljytuotteiden – pääasiassa lämmitysöljyn – vähittäismyynnistä ja tarjoaa niihin liittyviä palveluja. Yksiköllä on noin 1,3 miljoonaa yritys- ja kotitalousasiakasta Ruotsissa, Suomessa ja Norjassa.

Milj. euroa	IV/03	IV/02	2003	2002
Liikevaihto	408	418	1 540	1 280
Liikevoitto	21	-19	43	-11
– ilman kertaluonteisia eriä	21	-19	43	-12
Sidottu pääoma (kauden lopussa)			16	55
Sidotun pääoman tuotto, %			72,0	-11,4

Neljännellä vuosineljänneksellä sähkön vähittäismyynti oli 8,7 (9,6) TWh ja lämmitysöljyn myynti 0,3 (0,4) miljoonaa tonnia.

Vuonna 2003 sähkön vähittäismyynti oli 33,5 (33,2) TWh ja lämmitysöljyn 1,2 (1,3) miljoonaa tonnia. Markets ostaa myymänsä sähkö- ja öljytuotteet markkinaehtoin.

Norjalaisen Østfold Energi Kraftsalg AS:n sähkönmyyntiliiketoiminta yhdistettiin Fortum Marketsiin. Vuoden lopussa Fortumilla oli yli 83 000 norjalaista sähköasiakasta.

Vuonna 2003 keskityttiin muun muassa asiakaspalvelun parantamiseen ja laadun varmistamiseen. Tämän työn tuloksena Fortum Marketsin pohjoismainen organisaatio sai ISO 9001- ja ISO 14001 -sertifikaatit.

Parempi kustannusten hallinta ja keväällä käynnistetty ohjelma liiketoimintaprosessien parantamiseksi vaikuttivat merkittävästi yksikön tulosparannukseen.

Öljynjalostus ja markkinointi

Öljynjalostus ja markkinointi -segmentin toimintaan kuuluvat öljyntuotanto, öljytuotteiden jalostus ja markkinointi sekä logistiikka. Päätuotteita ovat liikennepolttoaineet ja lämmitysöljyt.

Milj. euroa	IV/03	IV/02	2003	2002
Liikevaihto	1 757	1 968	7 192	7 083
Liikevoitto	78	42	396	253
– ilman kertaluonteisia eriä	62	48	381	205
Sidottu pääoma (kauden lopussa)			1 402	1 510
Sidotun pääoman tuotto, %			27,0	16,0

Neljännellä vuosineljänneksellä kansainvälinen jalostusmarginaali Luoteis-Euroopassa oli keskimäärin 2,3 (1,9) dollaria barreilta (USD/bbl).

Luoteis-Euroopan jalostusmarginaalit paranivat huomattavasti vuonna 2003 edellisvuoteen verrattuna. Fortumin käyttämä vertailumarginaali oli keskimäärin 2,7 (1,0) USD/bbl. Fortumin lisämarginaali oli edelleen keskimäärin 2 USD/bbl kansainvälistä vertailumarginaalia korkeampi.

Raakaöljyn hinta nousi vuonna 2003. Huippuhinta 34 USD/bbl koettiin vuoden alussa. Hinnat olivat hieman alemmat vuoden lopussa, mutta hintataso oli kuitenkin 28–30 USD/bbl. Tämän tuloksena varastovoitto oli 13 (57) miljoonaa euroa.

Fortum päätti syyskuussa investoida noin 500 miljoonaa euroa Porvoon jalostamoon parantaakseen jalostamon kilpailukykyä ja taloudellisia toimintaedellytyksiä entisestään. Investointihankkeen arvioidaan valmistuvan vuoden 2006 loppuun mennessä. Kun investointi on valmistunut, jalostamo alkaa tuottaa raakaöljystä rikitöntä dieselöljyä nyt tuotettavan raskaan polttoöljyn sijaan. Rikittömän dieselöljyn vuosituotanto kasvaa noin miljoona tonnia. Fortum jalostaa tällä hetkellä noin 4 miljoonaa tonnia dieselöljyä vuodessa. Investointi ei lisää jalostamon kokonaiskapasiteettia. Fortumin molemmat jalostamot pystyvät jo nyt valmistamaan rikittämiä liikennepolttoaineita.

Fortumin ja Lukoilin yhteisyritys SeverTEK aloitti öljyntuotannon Etelä-Shapkinon kentällä Luoteis-Venäjällä heinäkuun puolivälissä. Vuoden lopussa päivittäinen tuotanto oli noin 24 000 barreilia (noin miljoona tonnia vuodessa). Suunniteltu suurin päivittäinen tuotanto eli 50 000 barreilia päivässä (josta Fortumin osuus on 25 000 barreilia päivässä) saavutetaan arvioiden mukaan vuoden 2004 loppuun mennessä. Fortumin osuudeksi kyseisen öljykentän varannoista on arvioitu noin 82 miljoonaa barreilia.

Suomenlahden jääolot olivat vaikeat vuonna 2003, minkä vuoksi rahdit nousivat merkittävästi. Vuoden toisella ja kolmannella neljänneksellä rahdit pysyivät suunnilleen keskimääräisellä tasolla, mutta alkoivat taas nousta jyrkästi vuoden lopussa. Fortumin alusten saatavuus- ja käyttöaste pysyivät hyvällä tasolla koko vuoden ajan.

Fortumin Suomessa valmistamien öljyntuotteiden vienti oli 5,5 (5,2) miljoonaa tonnia, josta bensiinin osuus oli 2,8 miljoonaa tonnia ja dieselöljyn osuus 2 miljoonaa tonnia.

Fortumin jalostamien öljytuotteiden toimitukset tuoteryhmittäin

1 000 tonnia	2003	2002
Bensiini	4 434	4 595
Dieselöljy	3 886	3 619
Lentopetroli	611	586
Kevyt polttoöljy	1 474	1 503
Raskas polttoöljy	1 314	1 233
Muu	1 672	1 504
Yhteensä	13 391	13 040

Fortumin jalostamien öljytuotteiden toimitukset alueittain

1 000 tonnia	2003	2002
Suomi	7 889	7 845
Muut Pohjoismaat	1 921	1 982
Baltian maat ja Venäjä	62	41
Yhdysvallat ja Kanada	1 252	1 276
Muut maat	2 267	1 896
Yhteensä	13 391	13 040

Liiketoiminnan kehittäminen ja rakennemuutokset

Fortum ja E.ON AG sopivat sähkөөn liittyvien omaisuuserien vaihdosta vuoden 2003 tammikuussa. Fortum hankki omaisuutta Norjasta ja Luoteis-Venäjältä sekä myi ydinliiketoimintaan kuulumatonta omaisuutta Irlannista, Saksasta ja Etelä-Ruotsista. Kaupat saatiin päätökseen kesäkuun loppuun mennessä.

Norjan E & P -toimintojen myynti saatiin päätökseen maaliskuussa. Isossa-Britanniassa Fortum myi kaasun vähittäismyyntitoimintansa kesäkuussa ja lopetti kaasutradingin loppuvuonna.

Syyskuussa Fortum ilmoitti aloittavansa valmistelut öljytoimialansa eriyttämiseksi uudeksi yhtiöksi ja tämän yhtiön listaamiseksi Helsingin Pörssiin. Uusi yhtiö käsittää Fortumin koko nykyisen öljytoimialan jalostus-, markkinointi-, varustamo- ja öljytuotantotoimintoihin.

Tällä strategisella ratkaisulla Fortum pystyy entistä tehokkaammin jatkamaan strategiansa mukaista keskittymistä pohjoismaisiin sähkö- ja lämpömarkkinoihin ja osallistumistaan niiden rakennemuutoksiin. Samalla parannetaan öljyliiketoimintojen kilpailukykyä ja taloudellisia näkymiä ja luodaan kaksi omilla toimialoillaan johtavaa ja kilpailuasemaltaan vahvaa pohjoismaista yritystä.

Investoinnit ja myynnit

Fortum osti 21,4 % Hafslund ASA:n osakkeista. Hafslund ASA on Norjan toiseksi suurin sähköyhtiö, jolla on 600 000 sähköasiakasta, 550 000 jakeluasiakasta ja noin 3 TWh vesivoimat tuotantoa. Lisäksi Fortum osti Østfold Energi Nett AS:n, Østfold Energi Kraftsalg AS:n ja Østfold Energi Entreprenor AS:n koko osakekannan. Näillä yhtiöillä on yhteensä 83 000 sähkö- ja 93 000 jakeluasiakasta. Lisäksi Fortum osti 49 % Fredrikstads Energi AS:stä, jolla on 77 000 asiakasta. Ostamalla lisää osakkeita markkinoilta Fortum

kasvatti osuuttaan siten, että se omisti 34,1 % Hafslundin osakepääomasta vuoden lopussa. Hafslundin osakkeiden hankintameno oli noin 280 miljoonaa euroa.

Fortum kasvatti osuuttaan OAO Lenenergosta ostamalla 9,5 % sen osakkeista. OAO Lenenergo on Luoteis-Venäjän suurin energiayhtiö, jolla on noin 1,3 miljoonaa sähköasiakasta, 14 TWh sähköntuotantoa ja 26,3 TWh lämmöntuotantoa. Fortum omisti vuoden 2003 lopussa 15,9 % osakepääomasta ja 18,6 % äänioikeudesta.

Fortum myi Saksassa Burghausenin ja Irlannissa Edenderryn voimalaitokset E.ON AG:lle. E.ON osti myös Etelä-Ruotsissa toimivan 43 000 asiakkaan sähkönjakeluyhtiön osakkeet ja liiketoiminnan.

Fortum osti 60 % virolaisen lämpöyhtiö Tartu Energian osakkeista ja 73 % puolalaisen DZT-kaukolämpöyhtiön osakkeista.

Tukholman alueella olevan CHP-laitoksen modernisointi ja laajennus jatkuivat vuonna 2003. Investointi toi mukanaan lisäkapasiteettia ja muutti painopistealuetta polttoaineista kierrätyspolttoaineisiin (pääasiassa kotitalousjäte). Uusi kattila korvaa vuositasolla 70 000 polttoainetonna kierrätyspolttoaineella.

Säiliöaluskannan uudistaminen jatkui. Uusia liikenneasemia avattiin Itämeren alueen maissa ja Venäjällä.

Koko vuonna investoinnit käyttöomaisuuteen olivat yhteensä 1 136 (4 381) miljoonaa euroa. Investoinnit ilman yritysostoja olivat 550 (649) miljoonaa euroa.

Öljyliiketoimintojen listaaminen erilliseksi pörssiyhtiöksi mahdollistaa 500 miljoonan euron investoinnin Porvoon jalostamon rikittömän dieselöljyn tuotantokapasiteetin lisäämiseksi. Jalostamon kokonaiskapasiteetti pysyy ennallaan, mutta se pystyy tuntuvasti lisäämään hyvin kannattavien tuotteiden jalostusta esimerkiksi venäläisestä raakaöljystä, jonka saatavuus on Porvoossa hyvä, sijaitsee Porvoon länsimarkkinoille suuntautuvan venäläisen raakaöljyn vientireitin varrella. Jalostamon rikittömän dieselöljyn vuosituotanto kasvaa noin miljoona tonnia, ja sillä korvataan pääasiassa raskaan polttoöljyn tuotantoa. Fortum arvioi öljynjalostuksensa ns. lisämarginaalin kasvavan vähintään dollarin barrelilta ja siten saavuttavansa investoinnille hyvän tuoton.

Oletettu hyvä tuotto perustuu siihen, että Porvoon jalostamo pystyy tuottamaan nykyistä edullisemmasta raakaöljystä entistä arvokkaampia, ympäristömyötäisiä tuotteita. Näiden tuotteiden kysyntä kasvaa nopeasti Fortumin avainmarkkinoilla. Investointihankkeen arvioidaan valmistuvan vuoden 2006 loppuun mennessä.

Fortum osallistuu Suomen viidenteen ydinvoimalaitosyksikköön noin 25 %:n osuudella. Tämä tarkoittaa 180 miljoonan euron investointia, joka jaksottuu vuosille 2004 - 2009. Osuus vastaa noin 400 MW tehoa. Fortum on myös myöntänyt 45 miljoonan euron osakaslainan.

Fortumilla on osto-optio vuoden 2005 ensimmäisellä neljänneksellä E.ON Finland Oyj:n (entinen Espoon Sähkö Oyj) kaikkiin niihin osakkeisiin, jotka E.ON omistaa option erääntymishetkellä.

Rahoitus

Fortumin nettovelka väheni 222 miljoonaa euroa vuonna 2003, vaikka Fortum Capital Ltd:n liikkeelle laskemien ja Fortum-konsernin tilinpäätöksessä vähemmistöosuutena käsiteltyjen 1,2 miljardin euron etuoikeutettujen osakkeiden takaisinmaksu rahoitettiin velalla. Vuoden lopussa nettovelka oli 5 626 (5 848) miljoonaa euroa. Velkaantumisasaste oli 85 (80) %. Vertailukelpoinen velkaantumisasaste, jossa Fortum Capital Ltd:n etuoikeutetut osakkeet on otettu huomioon velkana, olisi ollut 115 % vuoden 2002 lopussa, kuten vuoden 2003 tammi-syyskuun osavuositarkastuksessa on kerrottu.

Konsernin nettorahoituskulut vuonna 2003 olivat 236 (281) miljoonaa euroa.

Fortum toteutti vuonna 2003 onnistuneesti useita merkittäviä rahoitusjärjestelyjä rahoituksen uudistusohjelmansa mukaisesti. Ohjelman tarkoituksena oli selventää konsernin rahoitusrakennetta ja pienentää pitkän aikavälin rahoituskuluja. Fortum Oyj käynnisti helmikuussa 7 miljardin Ruotsin kruunun arvoisen joukkovelkakirjaohjelman (Medium Term Note Programme). Kesäkuussa markkinoille laskettiin 1,5 miljardin Ruotsin kruunun joukkovelkakirjalaina ohjelman mukaisesti. Heinäkuussa Fortum Oyj perusti 4 miljardin euron joukkovelkakirjaohjelman (Euro Medium Term Note Programme, EMTN). Marraskuussa markkinoille laskettiin tähän ohjelmaan sisältyvä 1 miljardin joukkovelkakirjalaina. Joukkovelkakirjalainasta saadut varat käytettiin joulukuussa edellä mainittujen etuoikeutettujen osakkeiden takaisinmaksuun. Marraskuussa Fortum Oyj saattoi myös menestyksekkäästi päätökseen noin 1,3 miljardin euron määräisten joukkovelkakirjojen vaihtotarjouksen, jossa Fortum Power and Heat AB:n liikkeeseen laskemien joukkovelkakirjojen haltijoille tarjottiin mahdollisuutta vaihtaa omistamansa joukkovelkakirjat Fortum Oyj:n EMTN-ohjelman mukaisesti liikkeeseen laskettuihin velkakirjoihin.

Konsernin maksuvalmius pysyi hyvällä tasolla. Vuoden lopussa likvidit varat olivat yhteensä 439 (592) miljoonaa euroa. Konsernilla oli käytettävissään yhteensä noin 1 600 miljoonaa euroa nostamattomia maksuvalmiusluottoja. Käyttämättömien luotollisten tilien lisäksi tähän sisältyi 400 miljoonaa euroa joulukuussa uusittuja lyhytaikaisia maksuvalmiusluottoja. Lisäksi kansainvälisen pankkiryhmän kanssa huhtikuussa allekirjoitetusta Fortum Oyj:n 1,2 miljardin euron maksuvalmiusluotosta oli nostettavissa 1 miljardin euron osuus.

Fortum Oyj:n luottoluokitus oli vuoden lopussa samalla tasolla kuin vuoden 2002 lopussa. Standard & Poorin Fortumille antama pitkän aikavälin luottoluokitus oli BBB+ (vakaa) ja Moodyn vastaava luokitus Baa2 (myönteiset näkymät).

Vuoden lopussa luottojen keskimääräinen korko suojausten jälkeen oli 4,2 %.

Osakkeet ja osakepääoma

Vuonna 2003 osakevaihto oli yhteensä 270,3 miljoonaa osaketta arvoltaan 1 876 miljoonaa euroa. Osakkeen korkein hinta oli 8,75 euroa (12.12.), alin 5,66 euroa (20.5.) ja keskihinta 6,94 euroa. Päätöskurssi 30.12. oli 8,18 euroa.

Fortum Oyj:n vuoden 1999 henkilökunnalle suunnattuun optiolainaan liittyen optioita vaihdettiin yhteensä 5,4 miljoonaa kappaletta 16,6 miljoonalla eurolla. Keskihinta oli 3,08 euroa, ja vuoden viimeinen hinta 30.12. oli 4,13 euroa. Vuonna 2003 vaihdettiin ja merkittiin kaupparekisteriin yhteensä 159 520 osaketta. Lisäksi vaihdettiin 16 004 osaketta, joita ei ollut merkitty kaupparekisteriin vuoden loppuun mennessä.

Fortum Oyj:n vuoden 1999 johdon optio-ohjelmaan liittyen optioita vaihdettiin yhteensä 10 131 kappaletta 16,5 miljoonalla eurolla. Keskihinta oli 1 629 euroa, ja viimeinen hinta 30.12. oli 2 650 euroa. Vuonna 2003 vaihdettiin ja merkittiin kaupparekisteriin yhteensä 2 913 000 osaketta. Lisäksi vaihdettiin 965 000 osaketta, joita ei ollut merkitty kaupparekisteriin vuoden loppuun mennessä.

Näiden merkintöjen jälkeen Fortum Oyj:n osakepääoma on 2 886 030 415 euroa ja kaupparekisteriin merkittyjen osakkeiden kokonaismäärä 848 832 475. Fortum Oyj:n osakepääoma nousi yhteensä 10 446 568 eurolla.

Vuoden lopussa Suomen valtion omistusosuus Fortumista oli 60,5 %. Kansainvälisten osakkeenomistajien osuus oli 22,2 %.

Hallituksella ei ole tällä hetkellä yhtiökokouksen myöntämiä käyttämättömiä valtuuksia vaihtovelkakirjojen tai optiolainojen liikkeelle laskemiseksi, uusien osakkeiden liikkeelle laskemiseksi tai yhtiön omien osakkeiden hankkimiseksi.

Pitkän tähtäyksen kannustinohjelmat

Edellä mainittujen järjestelyiden lisäksi Fortumilla on tällä hetkellä kaksi avainhenkilöille tarkoitettua optio-ohjelmaa, jotka käynnistettiin vuosina 2001 ja 2002. Vuoden 2003 lopussa molempien optio-ohjelmien piirissä oli noin 350 henkilöä. Nämä optio-ohjelmat oikeuttavat enintään 4,5 %:n osuuteen Fortumin nykyisestä osakepääomasta ja äänioikeudesta.

Fortum esitteli vuonna 2003 uuden, osakepohjaisen pitkäaikaisen kannustinohjelman yhtiön avainhenkilöille. Järjestelmän mahdollinen palkkio perustuu konsernin, sen liiketoimintayksiköiden ja yksittäisen henkilön omalle suoritukselle ja yhtiön pörssikurssin kehitykselle. Alkuvaiheessa uusi järjestely koskee noin 190 Fortumin avainhenkilöä.

Tämänhetkisen arvion mukaan järjestelmän perusteella jaetaan vuosittain 0,1 - 0,3 % Fortumin koko osakemäärästä, eli noin 1,000,000 - 2,500,000 osaketta. Osakkeet hankitaan markkinoilta, joten toimenpide ei laimenna osakkeen arvoa. Tämä järjestelmä korvaa mahdolliset muut pitkän tähtäyksen kannustinjärjestelmät.

Konsernin henkilöstö

Fortum-konsernin henkilöstön lukumäärä vuonna 2003 oli keskimäärin 13 343 (14 053) henkilöä. Vähennyksestä suurin osa johtuu Birka Energian ja Fortumin liiketoimintojen yhdistämisestä sekä Enprima-osakkuusyhtiön perustamisesta vuoden alussa. Vuoden lopussa henkilöstön määrä oli 13 046 (13 670), joista 12 649 (13 118) oli vakinaisia työntekijöitä. Emoyhtiö Fortum Oyj:n henkilöstön määrä oli vuoden lopussa 581 (310).

Konsernin johto

Risto Rinne nimitettiin öljysektorin johtajaksi ja konsernin johtoryhmän jäseneksi 15.1.2004.

Katsauskauden jälkeisiä tapahtumia

Helmikuun alussa Fortum sopi lisäosakkeiden ostosta venäläisestä OAO Lenenergosta. Ostos jälkeen Fortumin osuus osakepääomasta nousee 5,1 prosentilla 21,0 prosenttiin ja äänivallasta 2,1 prosentilla 20,7 prosenttiin. Osakekauppa edellyttää venäläisten kilpailuviranomaisten hyväksyntää, koska Fortumin omistusosuus Lenenergosta nousee yli 20 prosentin.

Strategiansa mukaisesti Fortum on jatkanut ydinliiketoimintaan kuulumattomien osien myyntiä. Flow Improver Agent (FIA) -erikoiskemikaaliliiketoiminta myytiin M-I Finland Oy:lle, joka on Yhdysvalloissa, Teksasissa, sijaitsevan M-I LLC -yhtiön tytäryhtiö. Unkarissa on tehty sopimus ETV-Eröterv-yhtiön engineering-liiketoiminnan myymisestä yhtiön toimivalle johdolle.

Näkymät

Fortumin tuloksen muodostumisen kannalta merkittäviä markkinatekijöitä ovat sähkön markkinahinta ja öljyn kansainvälinen jalostusmarginaali. Muita merkittäviä tekijöitä ovat raakaöljyn hinta sekä Yhdysvaltain dollarin ja Ruotsin kruunun kurssit. Vuoden 2005 aikana päästökaupasta saattaa tulla uusi merkittävä markkinatekijä.

Viiden viime vuoden aikana Fortumin hiilidioksiditon sähköntuotanto on kasvanut 30 terawattitunnista 41 terawattituntiin. Sen osuus Fortumin omasta sähköntuotannosta oli 78 % vuonna 2003. Tämän tuotantorakenteen ansiosta Fortum on varautunut hyvin päästökaupan mahdollisiin vaikutuksiin.

Sähkön käytön arvioidaan yleisesti lähivuosien aikana kasvavan Pohjoismaissa noin 1 %:n vuosivauhtia. Vuonna 2003 sähkön spot-hinta oli Pohjoismaiden markkinoilla keskimäärin 36,7 euroa megawattitunnilta, 36 % enemmän kuin vuonna 2002. Vuoden 2004 helmikuun alussa vesivarantojen vajuus oli 15 TWh. Tammikuussa sähkön spot-hinta oli noin 29 euroa megawattitunnilta. Tammikuussa sähköfutuurit vuoden 2004 helmi-toukokuuksi olivat noin 27-28 euroa ja loppuvuodeksi 2004 noin 26-27 euroa megawattitunnilta. Seuraavien 12 kuukauden ajaksi Fortumin sähkönmyynnin suojaus on noin 60 %.

Yhteispohjoismaisen sähkö- ja lämpöyhtiön muodostamisesta aiheutuvat synergiaedut olivat noin 130 miljoonaa euroa jo vuonna 2003. Lisää tehostamismahdollisuuksia on tunnistettu koko konsernissa ja työ niiden hyödyntämiseksi on alkanut.

Sähkö- ja lämpöliiketoiminnan jatkuvien liiketoimintojen tulos on yleensä merkittävästi parempi vuoden ensimmäisellä ja viimeisellä neljänneksellä kuin vuoden toisella ja kolmannella neljänneksellä.

Öljyn kansainvälinen jalostusmarginaali Luoteis-Euroopassa (Brent Complex) oli huomattavasti korkeampi kuin vuonna 2002, keskimäärin 2,7 (1,0) USD/bbl. Neljännellä vuosineljänneksellä se oli keskimäärin 2,3 (1,9) USD/bbl. Tammikuussa 2004 öljyn kansainvälinen jalostusmarginaali oli keskimäärin 3,1 USD/bbl. Kansainvälinen vertailumarginaali on usean vuoden ajan ollut keskimäärin 1,5–2,0 USD/bbl. Fortumin lisämarginaalin arvioidaan pysyvän edellisvuosien vahvalla tasolla. Vuodelle 2004 ei ole suunniteltu merkittäviä jalostamojen huoltoseisokkeja.

Brent-raakaöljyn keskihinta oli 28,8 USD/bbl vuonna 2003. Vuoden 2004 tammikuussa keskihinta oli 31,2 USD/bbl, kun taas kansainväliset futuurit loppuvuodelle 2004 olivat

tammikuun lopussa 28,3 USD/bbl. Raakaöljyn hinnasta aiheutuvat varastovoitot ja -tappiot vaikuttavat Öljynjalostus ja markkinointi -segmentin tulokseen.

SeverTEKin öljyntuotanto Etelä-Shapkinon kentällä Luoteis-Venäjällä alkoi vuonna 2003. SeverTEK on Lukoilin ja Fortumin tasaosuuksin omistama yhteisyritys. Tuotantoa lisätään asteittain ja täyteen kapasiteettiin, joka on 50 000 barreliä päivässä (Fortumin osuus on 25 000 barreliä päivässä), arvioidaan päästävän vuoden 2004 loppuun mennessä. Fortumin 50 %:n osuus SeverTEKistä konsolidoidaan pääomaosuusmenetelmällä.

Yhdysvaltain dollarin kurssilla on vaikutus jalostusmarginaaliin ja merikuljetusrahteihin, joten Yhdysvaltain dollarin heikkeneminen vaikuttaa negatiivisesti öljyliiketoiminnan kannattavuuteen. Arvioitujen myyntikatteiden suojaus etukäteen kuitenkin lieventää tätä vaikutusta.

Vuonna 2003 euron keskimääräinen vaihtokurssi Yhdysvaltain dollariin nähden oli 1,1346. Ruotsin kruunun keskimääräinen vaihtokurssi dollariin nähden oli 9,1430. Joulukuun lopussa vastaavat vaihtokurssit olivat 1,263 ja 9,080.

Valmistelut öljyliiketoimintojen listaamiseksi on aloitettu ja tavoitteena on saada valmistelut päätökseen loppuvuonna. Suunnitellun listautumisannin ajoitus riippuu kuitenkin markkinatilanteesta.

Vuonna 2003 saatiin päätökseen monia strategisia toimenpiteitä. Yhtiön taloudellinen tulos oli varsin hyvä. Fortumilla on edellytykset edelleenkin parantaa toimintaansa, ja tehostamista kaikilla tärkeillä osa-alueilla painotetaan. Nykyiset markkinanäkymät, yhtiön suojaukset ja jatkuvat tehostamistoimet luovat mahdollisuudet hyvälle vuodelle 2004.

Osingonjakoehdotus

Konsernin vapaa oma pääoma ja jakokelpoiset varat olivat 3 479 miljoonaa euroa 31.12.2003. Emoyhtiön jakokelpoiset varat olivat 1 381 miljoonaa euroa 31.12.2003.

Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että Fortum Oyj maksaa vuodelta 2003 osinkoa 0,42 euroa osakkeelta eli yhteensä 357 miljoonaa euroa. Yhtiökokous pidetään 25.3.2004 kello 13.00 alkaen Finlandia-talossa Helsingissä.

Espoossa 4.2.2004
Fortum Oyj
Hallitus

Lisätietoja:
Mikael Lilius, toimitusjohtaja, puhelin: +358 10 452 9100
Juha Laaksonen, talousjohtaja, puhelin: +358 10 452 4519

Luvut ovat tilintarkastettuja.

Fortum siirtyy käyttämään kansainvälistä tilinpäätöskäytäntöä (IFRS/IAS) vuodesta 2005 alkaen.

Tulostiedotus 2004:

Osavuositiedotus tammi-maaliskuulta julkaistaan 22.4.2004

Osavuositiedotus tammi-kesäkuulta julkaistaan 28.7.2004

Osavuositiedotus tammi-syyskuulta julkaistaan 21.10.2004

Jakelu:

Helsingin pörssi

Keskeiset tiedotusvälineet

www.fortum.com

Tilinpäätöstiedotteen aineisto ja herkkyysanalyysi ovat nähtävillä Fortumin [www](http://www.fortum.fi)-sivuilla osoitteessa www.fortum.fi/sijoittajat.

FORTUM-KONSERNI 1.1.-31.12.2003
Tilintarkastettu
KONSERNIN TULOSLASKELMA

MEUR	IV/03	IV/02	2 003	2002
Liikevaihto	2 837	3 290	11 392	11 148
Osuus osakkuusyritysten voitosta	12	15	41	31
Liiketoiminnan muut tuotot	56	34	151	370
Poistot ja arvonalentumiset	-143	-206	-538	-694
Liiketoiminnan muut kulut	-2 343	-2 742	-9 626	-9 566
Liikevoitto	419	391	1 420	1 289
Rahoitustuotot ja -kulut	-46	-73	-236	-281
Voitto ennen veroja	373	318	1 184	1 008
Välittömät verot	-113	-111	-325	-269
Vähemmistöosuus	-33	-23	-90	-73
Tilikauden voitto	227	184	769	666

Tulos/osake, euro	0.27	0.22	0.91	0.79
Laimennusvaikutuksella oikaistu tulos /osake, euro	0.26	0.21	0.90	0.78
Osakkeiden lukumäärä keskimäärin, 1 000 kpl			846 831	845 642
Laimennettu osakkeiden keskimääräinen lukumäärä, 1 000 kpl			858 732	851 482

KONSERNIN TASE

MEUR	31.12.03	31.12.02
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat	14 172	14 837
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus	551	504
Saamiset	1 400	2 027
Rahavarat	439	592
Yhteensä	2 390	3 123
Yhteensä	16 562	17 960

VASTATTAVAA

Oma pääoma		
Osakepääoma	2 886	2 876
Muu oma pääoma	3 520	3 020
Yhteensä	6 406	5 896
Vähemmistöosuus	232	1 432
Pakolliset varaukset	207	233
Laskennallinen verovelka	1 843	1 866
Pitkäaikainen vieras pääoma	5 186	4 599
Lyhytaikainen vieras pääoma	2 688	3 934
Yhteensä	16 562	17 960

Oma pääoma/osake, euro	7.55	6.97
Osakkeiden lukumäärä, 1 000 kpl	848 832	845 776

KONSERNIN KASSAVIRTALASKELMA

MEUR	31.12.03	31.12.02
Liiketoiminnan kassavirta	1 577	1 351
Käyttöomaisuuslisäys	-550	-649
Ostetut osakkeet	-570	-1 771
Käyttöomaisuuden myyntitulot	142	120
Myydyt osakkeet	1 227	889
Muiden sijoitusten muutos	-67	33
Kassavirta ennen rahoitusta	1 759	-27
Lainojen nettomuutos	-399	209
Osingonjako	-264	-220
Muut rahoituserät *	-1 245	30
Rahoituksen kassavirta	-1 908	19
Likvidien varojen muutos		
lisäys (+), vähennys (-)	-149	-8

* Vuonna 2003 sisältää Fortum Capital Ltd:n etuoikeutettujen osakkeiden takaisinmaksua 1 200 miljoonaa euroa

KONSERNIN TUNNUSLUVUT

	31.12.03	31.12.02
Sijoitettu pääoma, MEUR	12 704	13 765
Korollinen nettovelka, MEUR	5 626	5 848
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen, MEUR	1 136	4 381
Sijoitetun pääoman tuotto, %	11.4	11.1
Oman pääoman tuotto, %	12.3	10.5
Korkokate	5.8	4.7
FFO / korollinen nettovelka, % ¹⁾	33.2	28.1
Velkaantumisaste, %	85	80
Omavaraisuusaste, %	40	41
Henkilöstö keskimäärin	13 343	14 053

1) FFO = Liiketoiminnan kassavirta ennen käyttöomaisuuden muutosta.

KONSERNIN LIIKEVAIHTO LIIKETOIMINNOITTAIN

MEUR	IV/03	IV/02	2 003	2 002
Sähkö, lämpö ja kaasu	860	1 234	3 418	3 644
Sähkönsiirto	186	184	688	640
Markets	408	418	1 540	1 280
Öljynjalostus ja markkinointi	1 757	1 968	7 192	7 083
Muu toiminta	23	19	84	64
Liiketoimintojen välinen myynti	-397	-567	-1 530	-1 668
Yhteensä	2 837	3 256	11 392	11 043
Myydyt liiketoiminnot *)	-	34	-	105
Yhteensä	2 837	3 290	11 392	11 148

*) Sisäinen myynti vähennetty

KONSERNIN LIIKEVOITTO LIIKETOIMINNOITTAIN

MEUR	IV/03	IV/02	2 003	2 002
Sähkö, lämpö ja kaasu	274	284	780	617
Sähkönsiirto	58	61	247	279
Markets	21	-19	43	-11
Öljynjalostus ja markkinointi	78	42	396	253
Muu toiminta	-12	-27	-46	-64
Liiketoimintojen välinen myynti	-	-1	-	-
Yhteensä	419	340	1 420	1 074
Myydyt liiketoiminnot	-	51	-	215
Yhteensä	419	391	1 420	1 289

KERTALUONTEISET ERÄT LIIKEVOITOSSA LIIKETOIMINNOITTAIN

MEUR	IV/03	IV/02	2 003	2 002
Sähkö, lämpö ja kaasu	3	13	1	116
Sähkön siirto	-	1	20	92
Markets	-	-	-	1
Öljynjalostus ja markkinointi	16	-6	15	48
Muu toiminta	15	-7	24	4
Yhteensä	34	1	60	261
Myydyt liiketoiminnot	-	-13	-	54
Yhteensä	34	-12	60	315

KONSERNIN POISTOT JA ARVONALENTUMISET LIIKETOIMINNOITTAIN

MEUR	IV/03	IV/02	2 003	2 002
Sähkö, lämpö ja kaasu	60	59	231	236
Sähkön siirto	33	34	143	147
Markets	4	6	16	25
Öljynjalostus ja markkinointi	40	51	131	152
Muu toiminta	6	14	17	22
Liiketoimintojen välinen myynti	-	-	-	-
Yhteensä	143	164	538	582
Myydyt liiketoiminnot	-	42	-	112
Yhteensä	143	206	538	694

KONSERNIN INVESTOINNIT LIIKETOIMINNOITTAIN

MEUR	III/03	III/02	I-III/03	I-III/02
Sähkö, lämpö ja kaasu	80	92	545	2 619
Sähkön siirto	98	62	339	1 394
Markets	2	-	28	109
Öljynjalostus ja markkinointi	59	68	202	177
Muu toiminta	8	4	22	7
Yhteensä	247	226	1 136	4 306
Myydyt liiketoiminnot	-	34	-	75
Yhteensä	247	260	1 136	4 381

KONSERNIN SIDOTTU PÄÄOMA LIIKETOIMINNOITTAIN

MEUR	31.12.03	31.12.02
Sähkö, lämpö ja kaasu	8 869	8 748
Sähkön siirto	3 129	3 199
Markets	16	55
Öljynjalostus ja markkinointi	1 402	1 510
Muu toiminta	95	30
Yhteensä	13 511	13 542
Myydyt liiketoiminnot	-	927
Yhteensä	13 511	14 469

KONSERNIIN SIDOTUN PÄÄOMAN TUOTTO LIIKETOIMINNOITTAIN²⁾

%	31.12.03	31.12.03 *)	31.12.02	31.12.02 *)
Sähkö, lämpö ja kaasu	8.9	8.9	7.5	6.1
Sähkön siirto	7.9	7.2	9.3	6.2
Markets	72.0	71.3	-11.4	-12.4
Öljynjalostus ja markkinointi	27.0	26.0	16.0	13.0

2) Sidotun pääoman tuotto -% = Liikevoitto / sidottu pääoma keskimäärin

*) kertaluonteiset erät vähennetty liikevoitosta

KONSERNIN VASTUUT

MEUR	31.12.02	31.12.02
Vastuusitoumukset		
Omasta puolesta		
Velan vakuudeksi		
Pantit	149	553
Kiinteistökiinnitykset	91	237
Yrityskiinnitykset	-	32
Muut kiinnitykset	-	26
Muista sitoumuksista		
Kiinteistökiinnitykset	55	55
Pantit, yrityskiinnitykset ja muut vastuusitoumukset	-	8
Takaisinostovastuut	8	15
Muut vastuusitoumukset	101	474
Yhteensä	404	1 400
Osakkuusyritysten puolesta		
Pantit ja kiinteistökiinnitykset	12	9
Takaukset	562	345
Muut vastuusitoumukset	182	184
Yhteensä	756	538
Muiden puolesta		
Takaukset	15	4
Muut vastuusitoumukset	7	4
Yhteensä	22	8
Yhteensä	1 182	1 946
Käyttöleasingvastuut		
Vuoden sisällä erääntyvät	75	58
Yli vuoden kuluttua erääntyvät	103	91
Yhteensä	178	149
Rahoitusleasing sopimukset on kirjattu taseeseen.		
Ydinjätehuoltovastuu	570	545
Ydinjätehuoltorahaston rahasto-osuus	-560	-535
Velkana taseessa 3)	10	10

3) Vakuutena kiinnitetyt haltijavelkakirjat

Muiden vastuiden lisäksi, Gasum Oy:n puolesta on annettu takaus, joka kattaa 75 % Gasumin ja OOO Gazexportin välisestä maakaasun hankintasopimuksesta johtuvista maksuvelvoitteista.

FORTUM-KONSERNI 1.1.-31.12.2003
Tilintarkastettu
Johdannaissopimukset
31.12.03
31.12.02

Korko- ja valuuttajohdannaiset MEUR	Kohde- etuuden arvo	31.12.03		31.12.02		
		Käypä arvo	Tulout- tamatta	Kohde- etuuden arvo	Käypä arvo	Tulout- tamatta
Korkotermiinit	330	-	-	2 950	-2	-2
Koronvaihtosopimukset	4 253	-97	-69	6 898	21	34
Valuuttatermiinit 4)	8 396	129	49	5 626	63	30
Valuutanvaihtosopimukset	333	-3	1	2 334	227	60
Ostetut valuuttaoptiot	-	-	-	248	9	11
Asetetut valuuttaoptiot	-	-	-	66	1	1

4) Sisältää myös ulkomaisten tytäryhtiöiden omaa pääomaa suojaavat sopimukset.

Raakaöljy ja öljytuotteet

	Määrä	Käypä arvo		Tulout- tamatta	Määrä	Käypä arvo		Tulout- tamatta
		1000 bbl	MEUR			MEUR	1000 bbl	
Myyntisopimukset	22 304	-11	-11	-	10 697	-11	-11	-
Ostosopimukset	37 239	14	14	-	12 170	13	13	-
Ostetut optiot	150	-	-	-	-	-	-	-
Asetetut optiot	600	-	-	-	-	-	-	-

Sähkijohdannaiset

	Määrä	Käypä arvo		Tulout- tamatta	Määrä	Käypä arvo		Tulout- tamatta
		TWh	MEUR			MEUR	TWh	
Myyntisopimukset	58	-100	-65	-	94	-2 065	-1 406	-
Ostosopimukset	50	136	101	-	78	1 709	1 051	-
Ostetut optiot	-	-	-	-	2	1	-1	-
Asetetut optiot	-	-	-	-	6	3	6	-

Kaasujohdannaiset

	Määrä	Käypä arvo		Tulout- tamatta	Määrä	Käypä arvo		Tulout- tamatta
		Mill.th.	MEUR			MEUR	Mill.th.	
Myyntisopimukset	8	-	-	-	4 072	127	127	-
Ostosopimukset	8	-	-	-	3 773	-115	-115	-
Ostetut optiot	-	-	-	-	1 287	-7	-7	-
Asetetut optiot	-	-	-	-	1 335	-	-	-

Johdannaisten käyvät arvot perustuvat tilinpäätöshetken markkinahintoihin siltä osin kuin sopimukset ovat julkisen kaupankäynnin kohteena. Muiden sopimusten käypä arvo perustuu niistä aiheutuvien kassavirtojen nykyarvoon ja optioiden osalta arvonmääritysmalleihin. Määriin sisältyvät myös erääntymättömät, suljetut sopimukset. Johdannaissopimuksia käytetään pääasiassa konsernin valuutta-, korko- ja hintariskin hallintaan.

LIKEVAIHTO NELJÄNNEKSITTÄIN

MEUR	IV/03	III/03	II/03	I/03	IV/02	III/02	II/02	I/02
Sähkö, lämpö ja kaasu	860	626	718	1 214	1 234	694	783	933
Sähkönsiirto	186	143	160	199	184	138	156	162
Markets	408	329	327	476	418	286	270	306
Öljynjalostus ja markkinointi	1 757	1 717	1 643	2 075	1 968	1 794	1 790	1 531
Muu toiminta	23	22	19	20	19	15	16	14
Liiketoimintojen välinen myynti	-397	-310	-432	-391	-567	-344	-356	-401
Yhteensä	2 837	2 527	2 435	3 593	3 256	2 583	2 659	2 545
Myydyt liiketoiminnot	-	-	-	-	34	22	23	26
Yhteensä	2 837	2 527	2 435	3 593	3 290	2 605	2 682	2 571

LIKEVOITTO NELJÄNNEKSITTÄIN

MEUR	IV/03	III/03	II/03	I/03	IV/02	III/02	II/02	I/02
Sähkö, lämpö ja kaasu	274	77	136	293	284	28	156	149
Sähkönsiirto	58	47	61	81	61	34	72	113
Markets	21	14	15	-7	-19	2	4	2
Öljynjalostus ja markkinointi	78	118	75	125	42	76	79	57
Muu toiminta	-11	-16	-2	-17	-27	-17	-10	-12
Liiketoimintojen välinen myynti	-	-1	-	-	-1	1	1	-1
Yhteensä	420	239	285	475	340	124	302	308
Myydyt liiketoiminnot	-	-	-	-	51	25	120	19
Yhteensä	420	239	285	475	391	149	422	327